

strach na wróble

Przeinaczanie argumentów przeciwnika, aby łatwiej go zaatakować.

Krzysztof stwierdził, że powinniśmy łożyć większe fundusze na ochronę zdrowia i edukację. W odpowiedzi Tomasz wyraził zakoczanie, że Krzysztof tak dalece gardzi własnym krajem, że chce pozostawić go na pastwę wroga, obcinając wydatki na obronność.

równia pochyła

Założenie, że jeśli zdarzy się A, to zdarzy się Z, zatem nie powinniśmy dopuścić do wydarzenia A.

Karol twierdzi, że jeśli teraz pozwolimy na małżeństwa tej samej płci, to niebawem pozwolimy ludziom brać ślub z rodzicami, samochodami, a nawet małpami.

wyjątkowe traktowanie

Zmiana linii obrony lub tworzenie wyjątków w momencie, kiedy twierdzenie upadło.

Edward twierdził, że potrafi czytać w myślach. Kiedy jego umiejętności zostały poddane naukowemu testowi, okazało się, że nagle „znikły”. Edward wyjaśnił, że tylko ten, kto wierzy w jego zdolności, jest w stanie ich doświadczyć.

paradoks hazardzisty

Traktowanie niezależnych zdarzeń jak zdarzenia zależne (np. wyniki gier losowych).

Fryderyk grał w ruletkę. Sześć razy pod rząd wypadły czerwone, więc Grzegorz założył, że teraz będzie większa szansa, że wypadną czarne. Postawił cały majątek na czarne - i szybko go stracił.

czarny lub biały

Sprowadzanie sytuacji do wyboru pomiędzy dwoma możliwościami - podczas gdy faktycznie istnieje ich o wiele więcej.

Szukając poparcia u swoich wyborców, prezes partii powiedział: „albo jesteście ze mną, albo z wrogami narodu”.

błędne wynikanie

Założenie, że występowanie związku pomiędzy jednym a drugim zdarzeniem oznacza, że to pierwsze zdarzenie spowodowało drugie.

Wskazując na wyszukany wykres, Robert stwierdził, że temperatura na świecie od kilkuset lat wzrasta, podczas gdy jednocześnie spada liczba piratów. Z tego wysnuł wniosek, że piraci schładzają planetę, a globalne ocieplenie jest wyssane z palca.

ad hominem

Otwarty atak na oponenta (lub jego cechy osobiste) w celu podważenia jego argumentów.

Irena pokazała wymowne i przekonujące argumenty przemawiające za bardziej sprawiedliwym systemem podatkowym. Grzegorz zapytał publiczność, czy powinniśmy wierzyć kobiecie, która nie wyszła za mąż, była raz aresztowana, a poza tym trochę dziwnie pachnie.

podchwytliwe pytanie

Zadanie pytania zbudowanego w taki sposób, by przeciwnik nie mógł na nie odpowiedzieć bez wyglądu na winnego.

Grażyna i Helena podkochiwały się w Bartku. Kiedy Bartek siedział w zasięgu głosu, Grażyna zapytała Helenę, czy nie ma ona przypadkiem problemów z narkotykami.

ad numerum

Odwolałeś się do popularności jakiegoś twierdzenia (faktu, że wiele osób coś robi lub twierdzi), by je uprawdopodobnić.

Andżelika powiedziała, że gdyby horoskopy były kłamstwem, to nie wierzyłyby w nie od wieków miliony osób.

błędne koło

Przedstawiłeś zapętający się argument - taki, w którym wniosek już jest zawarty w założeniu i przez to nie da się go obalić.

Słowa Wielkiego Zorbo są bez skazy i doskonałe. Wiemy o tym, ponieważ tak napisał Zorbo w Wielkiej i Nieomyślnej Księdze Najprawdziwszych Słów Zorba, Które Są Prawdą i Nigdy Nie Powinny Być Kwestionowane.

argument do autorytetu

Uznanie słuszności argumentu wyłącznie ze względu na to, że ktoś uznany tak uważa.

Nie będąc w stanie przedstawić dowodów na to, że ewolucja jest fałszerstwem, Janusz powiedział, że zna naukowca, który również kwestionuje ewolucję.

odwołanie do natury

Uznanie szeroko pojętej "naturalności" jako dostatecznego dowodu na prawdziwość lub słuszność tezy, praktyki lub stanu rzeczy.

Zielarz wjechał na swoim wozie do miasta, oferując wiele naturalnych medykamentów, na przykład Wyjątkową Źródłankę. Zaznaczył, iż ludzie powinni uważać na „sztuczne” lekarstwa, takie jak na przykład antybiotyki.

Indukcja/ dedukcja

Zakładanie, że zasady obowiązujące w części czegoś obowiązują także w całości bądź w innych częściach; albo zasady obowiązujące w całości obowiązują także w częściach.

Daniel był nad wiek rozwiniętym dzieckiem i pociągało go logiczne myślenie. Wnioskował, że ponieważ atomy są niewidoczne, a on sam składa się z atomów, więc także jest niewidoczny. Niestety, pomimo jego sprytu, zawsze przegrywał w chowanego.

anegdota

Uznanie, że pojedynczy przypadek może służyć za argument podważający istnienie prawdziwości.

Paweł powiedział, że wszystko fajnie, pięknie, ale jego dziadek palił codziennie po 30 papierosów i dożył setki - więc chyba nie ma co wierzyć w te wszystkie badania pokazujące związek pomiędzy paleniem i chorobami.

odwołanie do emocji

Próba manipulacji emocjonalnej zamiast przedstawienia poprawnego, rzeczowego argumentu.

Łukasz nie chciał zjeść owczego mózdzku i wątróbki ze szpinakiem, ale ojciec kazał mu pomyśleć o biednych, głodujących dzieciach z krajów Trzeciego Świata, które nie mają co włożyć do garnka.

tu quoque

Unikanie angażowania się w krytykę poprzez odwrócenie jej w stronę oponenta - czyli odpowiedzenie zarzutem na zarzut.

Nikola zapytała, czy Hanka zjadła jej kanapki. Hanka odparła, że sama widziała Nikołą, jak podkradła czyjeś kanapki tydzień wcześniej.

ciężar dowodu

Przerzucanie konieczności przedstawienia dowodów z osoby wysuwającej teorię na osobę ją kwestionującą.

Bernard oświadczył, że obecnie na orbicie wokół Słońca, pomiędzy Ziemią a Marsem, krąży czajnik. Ponieważ nikt nie był w stanie obalić jego twierdzenia, Bernard stwierdził, że to twierdzenie jest prawdziwe.

prawdziwy szkot

Odwolanie się do czegoś, co nazywamy „odwołaniem się do prawdziwości”, aby zdyskredytować argumenty przeciwnika.

Angus stwierdził, że Szkoci nie stodzą owsianki. Na to Lachlan odrzekł, że jest przecież Szkotem i stodzi owsiankę. Wściekły (jak to prawdziwy Szkot), Angus krzyknął, że żaden prawdziwy Szkot nigdy nie postodzi owsianki.

błąd strzelca wyborowego

Wybranie tylko tej części danych, która potwierdza Twój argument, albo dopasowanie jakiegoś wzorca do swoich założeń.

Producent Stodkiego Napoju pokazał badania, według których trzy spośród pięciu krajów, gdzie sprzedawany jest produkt, jest najzdrowszymi krajami na świecie - zatem Stodki Napój jest zdrowy.

odwołanie do błędu

Założenie, że twierdzenie jest fałszywe, bo zostało słabo zargumentowane albo popełniono błąd logiczny w trakcie jego obrony.

Anna popełniła błąd logiczny twierdząc, że należy jeść warzywa, bo jest to modne (brak związku przyczynowego). Alicja zauważyła popełniony przez Annę błąd logiczny i oświadczyła, że twierdzenie jest fałszywe, w związku z czym należy opychać się boczkiem i cheesburgerami.

błąd niewiedzy

Przyjęcie, że jeśli czegoś nie rozumiesz albo nie jesteś pewien, jak działa - to prawdopodobnie nie jest to prawdą.

Olgierd narysował rybę i człowieka, po czym z pogardą zapytał Ryszarda, czy ten naprawdę jest na tyle głupi, aby wierzyć, że ta ryba w jakiś sposób kiedyś zamieniła się w człowieka.

dwuznaczność

Używanie wieloznacznych sformułowań lub gier słownych w celu zwodzenia oponenta.

Henryk narzwał przez komórkę pod napisem „Zakaz używania komórek”. Poproszony o wyłączenie telefonu odpowiedział, że złożył, że wyszedł przecież z komórki i stoi w pokoju.

poходzenie

Założenie, że coś jest dobre lub złe tylko na tej podstawie, skąd (lub od kogo) to pochodzi.

Poset oskarżony w programie telewizyjnym o branie łapówek odpowiedział, że nie należy mediom wierzyć na słowo, bo wszyscy wiemy, jak nierzetelne potrafią być media.

złoty środek

Uznanie kompromisu między dwoma ekstremami za niezawodny sposób znalezienia prawdy lub zbliżenia się do niej.

Renata stwierdziła, że szczepionki powodują autyzm u dzieci, ale jej wykształcona koleżanka Teresa powiedziała, że jest także twierdzenie zostało dawno przebadane i uznane za fałszywe. Ich wspólna przyjaciółka Alicja zaoferowała kompromis: szczepionki powodują częściowo autyzm, a częściowo nie.

Nie będziesz popełniał błędów logicznych

Sofizmat to błąd w rozumowaniu. Silne argumenty są pozbawione błędów logicznych, podczas gdy słabe argumenty wykorzystują błędy logiczne, aby wyglądać na silniejsze. Jednak to tylko sztuczki i iluzje, często używane przez polityków, media, a także zwykłych ludzi, aby oszukiwać.

Ale Ty nie daj się oszukać! Ten plakat został stworzony po to, abyś mógł zidentyfikować niektóre popularne sofizmaty.

Jeśli zobaczysz, że ktoś popełnia błąd logiczny, wklej mu link do odpowiedniego błędu, aby nauczyć go myśleć - np. yourlogicalfallacys.com/pl/strach-na-wroble

© Ten plakat jest rozpowszechniany na zasadach licencji Creative Commons No Derivative Works 2017. Autorem jest Jesse Richardson. Możesz drukować, kopiować i rozpowszechniać tę pracę, pod warunkiem że rozpowszechnisz ją w całości - tak aby inni także mogli ją rozpowszechniać w tej samej formie.

Polskie tłumaczenie: Towarzystwo Przyjaciół Nauk, <http://fb.com/TowarzystwoPrzyjaciolNauk> i Marcin Macinski i Rysia Wand i Oskar Jakowiec i Agnes Trzybinska

Ten plakat można pobrać bezpłatnie z naszej witryny: yourlogicalfallacys.com/pl